

ת"פ 52672/02/18 - מדינת ישראל נגד דבורה רוטמן, יואל יעקב חיים רוטמן

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ת"פ 52672-02-18 מדינת ישראל נ' רוטמן ואח' 30 אפריל 2020

בפני כב' השופט אייל אברהמי, נשיא
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. דבורה רוטמן
2. יואל יעקב חיים רוטמן

הנאשמים

גזר דין

1. נגד הנאשמים, בני זוג, הוגש כתב אישום בגין העסקת שתי עובדות שלא כדין וללא ביטוח רפואי, עבירות לפי סעיף 2(א)(1) ו-2(ב)(3) לחוק עובדים זרים התשנ"א-1991 (להלן: החוק). הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בעבירות שבכתב האישום.

2. לאחר הרשעתם טענו ב"כ הצדדים במסגרת טיעונים לעונש.

3. מדובר במקרה מיוחד שבו העסקה היתה בהיקף מצומצם ביותר. בנסיבות אלה נעשו נסיונות על ידי הנאשמים לקבל מידע אודות מקרים בהם הוגש כתב אישום במקרה של העסקה במשך כשש שעות בסך הכל.

כעולה מדברי הנאשמת בשל מצבה הרפואי התקשרה עם עובדת זרה בעלת אזרחות של רוסיה. זו עבדה בדירה המשותפת בסה"כ 4 פעמים כל פעם כשעה וחצי. בפעם האחרונה מתוך ארבעת הפעמים באה עימה חברתה, שעזרה לה מבלי שהנאשמת 1 ביקשה והתקשרה עימה. הנאשמת 1 סיפרה כי בשל מצבם הכלכלי הדחוק מאוד התנגד בעלה להעסקת העובדת הזרה, אך היא העסיקה אותה בכל זאת בשל מצבה הרפואי ולשם כך קיבלה כסף מאחיה, שתוכל לשלם לעובדת הזרה.

לנאשמים 11 ילדים והם חיים בדלות קשה. הנאשם מס' 2 מקבל מענקים כאברך בכולל בו הוא לומד. בשל מצבם הכלכלי הדחוק הוא נקלע למשבר נפשי ונאלץ אף ליטול תרופות. בדיון מסר כי מבחינתו בשל חסרון הכיס הוא מעדיף שיגזר עליו מאסר בפועל חלף הקנס המקובל. הנאשמת מס' 1 סיפרה כי לא היתה מודעת לאיסור להעסיק עובד זר ללא היתר. דבר זה אינו ידוע בקהילה החרדית אליה הם משתייכים. לאחר מעשה כדי למנוע תקלה של משפחות אחרות היא פרסמה בעלון שיוצא בשכונה ובקהילה לה הם שייכים אזהרה לציבור

כדי להמנע מתקלות מעין אלה. עוד סיפרה כי בשל המחלוקת שהיתה בינה לבין בעלה נאשם מס' 2 בענין העסקת העובדת מלכתחילה, ובפרט תוצאות מעשה זה - כתב האישום - נוצר מתח בתוך המשפחה ובפרט בינה לבין בעלה.

4. ב"כ הנאשמים ציינה כי הנאשמים שיתפו פעולה הן בחקירה והן בהודעתם בבית הדין. עברם הפלילי נקי. היקף העסקה הוא מצומצם במיוחד ומגיע לכ 6 שעות בסה"כ. בני הזוג גידלו 11 ילדים להם כיום כ 50 נכדים. הם מתפרנסים ממענק מהכולל שבו לומד הבעל. הם מתגוררים בדירה שעליה רובצת משכנתה. את הקנס שיוטל עליהם הם ישלמו מהלוואות שיקחו מגמ"ח.

5. ב"כ המאשימה בהגנותו ציין כי מתחם הענישה ביחס לעבירה של העסקה של כדין הינו בין 11,000 ₪ ל 44,000 ₪ וביקש שהעונש על כל אחד מהנאשמים בגין עבירה זו יעמוד על 13,000 ₪. ביחס לעבירה של העסקה ללא ביטוח הרי שקנס המינימום עומד על 5,000 ₪ וזה הקנס שיש לפסוק כנגד כל אחד מהנאשמים. הוא היה ער לדלותם יוצאת הדופן של הנאשמים והסכים לפריסת הקנס. ב"כ המאשימה בטיעוניה הפנה לפסיקת בית הדין הארצי לעבודה שבה נאמר כי העובדה שהעסקה במשק בית שלא כדין, נעשית על ידי אנשים נורמטיבים לחלוטין ונעדרי עבר פלילי, לא די בה כדי להפחית את הקנס, דווקא בשל הצורך בהרתעת אנשים נורמטיבים. עוד ציין כי יש לראות את **שני בני הזוג** כאחראים לעבירות בהן הודו.

החלטה

6. בתיקון 113 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) הוסף סעיף 40ב לחוק, שבו נקבע מנגנון רב שלבי: תחילה יש לקבוע את מתחם העונש ההולם ורק בשלב הבא, יש לקבוע את העונש המתאים לנאשם הספציפי שבפנינו. העונש יקבע מתוך מתחם הענישה שהוגדר וניתן לחרוג ממנו בנסיבות המתאימות (סעיף 40 ג' לחוק העונשין).

7. בבואנו לקבוע את מתחם העונש ההולם, עלינו לפרט את אמת מידה המשכללת את הערך החברתי שנפגע ומדיניות הענישה הנהוגה, כולל נסיבות ביצוע העבירה, לרבות מידת אשמתו של הנאשם (סעיף 40 יא).

בית הדין הארצי בפסק הדין בענין **מדינת ישראל נגד אלי מן וערגה מן ע"פ 33166/09/15** פירט את הדרך והשלבים של גזירת העונש.

בשלב השני יש מקום לשקול את נסיבותיו האישיות של הנאשם כולל נסיבות ביצוע העבירה הספציפית והתאמת העונש בהתאם לעקרון ההלימות.

לאור דברים אלה ובשים לב למדיניות הענישה ולכך ששני הנאשמים נהנו מעבודתה של העובדת, יש לקבוע לשניהם מתחם ענישה אחד לכל אחת מהעבירות.

8. לצורך קביעת מתחם הענישה נביא בחשבון את הערכים המוגנים כפי שפורטו בפסק הדין של בית הדין הארצי ע"פ (ארצי) 57160/01/14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ (פורסם בנבו, 08.02.2014):

"הערכים החברתיים המוגנים במסגרת עבירה זו הינם ערכים ממספר סוגים. ראשית - העסקת עובדים זרים, כקבוצה מוחלשת, ללא פיקוח המבטיח להם תנאי עבודה הוגנים, ותוך העסקתם מחוץ לחוק על כל המשתמע מכך, עלולה לפגוע בעקרונות יסוד לרבות בכבוד האדם של אותם עובדים (עפ"א 47/08 יאיר שערס 2000 בע"מ - מדינת ישראל, מיום 26.10.09). שנית - העסקת עובדים זרים ללא היתר פוגעת במדיניות הכלכלית של הממשלה ו"פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם 'עבודה זולה'", היינו משליכה באופן עקיף על היקף האבטלה ועל תנאי העסקתם של העובדים הישראלים (ע"פ 1001/01 מדינת ישראל - נפתלי ניסים, פד"ע לח 145 (2002); כן ראו את דברי ההסבר לתיקון מס' 7 לחוק עובדים זרים - ה"ח 143 התשס"ה 354 ואת דברי ההסבר לתיקון מס' 15 לחוק עובדים זרים - ה"ח 481 התש"ע 236). כחלק מכך יש לקחת בחשבון כי המניע לביצוע העבירה הינו במקרים רבים כלכלי, לצורך השגת תועלת כלכלית, ויש לפיכך הצדקה לעונש כלכלי אפקטיבי."

9. לנוכח כל האמור אני קובע את מתחמי הענישה כדלקמן:

בגין העבירה של העסקת עובד זר שלא כדין בין 10,000 ₪ ל- 20,000 ₪. בגין העבירה של העסקת ללא ביטוח רפואי כדין בין 5,000 ₪ ל- 10,000 ₪. באשר לבקשת הנאשם שיוטל עליו מאסר בפועל חלף קנס הרי שהדבר אינו אפשרי. הואיל והעונש הקבוע לצד העסקת עובדים זרים ללא היתר, כאשר לא מדובר במסגרת עסקו או משלח ידו של המעסיק, כאמור בחוק עובדים זרים הינה קנס בלבד. לא ניתן אפוא לגזור מאסר, או מאסר בפועל בעבירה בנסיבות מקרה דנן.

10. בבואי ליישם את השלב הבא - של בחירת העונש הראוי בתוך מתחם הענישה - יש להביא בחשבון את נסיבות העבירה. בענין זה מדובר אכן במקרה חריג שבו סך כל העבודה שעבדו העובדות הזרות הגיע לכ 6 שעות בסך הכל בתקופת עבודה קצרה של חודש שהשתרעה על פני 4 פעמים בלבד. אכן מדובר בנסיבות מנימליות. בענין זה אני אף מקבל את טענת הנאשמים כי העובדת השניה היתה אך פעם אחת והתלוותה לראשונה מבלי שסוכם מלכתחילה על העסקתה. יחד עם זאת אין בכך כדי לזכותם מהעבירה.

יש כמובן לבחון אף את הנסיבות האישיות של הנאשמים. מדובר במקרה חריג של דלות קשה וקיצונית. הדברים הגיעו לכך שנאשם מס' 2 אמר שהוא מבכר לשבת בבית הסוהר על פני קנס הואיל ואת האחרון אין בידו לשלם והוא יאלץ ללוות כסף מגמ"ח. כמו כן התרשמתי כי מדובר בטעות כנה שלאחריה נאשמת מס' 1 אף פרסמה בעלון של הקהילה על המקרה כדי למנוע תקלה לרבים. דבר זה יכול להצביע על חרטה עמוקה ועל חוסר ידיעתם אודות העבירה קודם לכן. הנאשמים שייכים לקהילה חרדית סגורה במיוחד כך התרשמתי, שבה העסקת עובדים זרים אינה מקובלת וידעתם את הדין למעשה היתה מצומצמת. כן אני מביא בחשבון כי הרשעתם של הנאשמים שנעשתה על פי הודאתם ועל

יסוד החקירה בה שיתפו פעולה באופן מלא, תביא לרישום פלילי לחובתם. בנסיבות אלה ובשים לב למכלול נסיבות המקרה וכמו גם לנסיבות האישיות אני סבור שיש לסטות מאמות המידה הרגילות. לפיכך אני מטיל על הנאשמת מס' 1 קנס בסך 4,000 ₪ בגין העסקת שלא כדין וקנס של 2,000 ₪ בגין העסקה ללא ביטוח רפואי.

על נאשם מס' 2 שכאמור התנגד להעסקה אך נהנה מפירותיה כמי שגר באותה דירה, אני גוזר קנס של 3,000 ₪ בגין העסקה שלא כדין, וקנס נוסף של 1,000 ₪ בגין העסקה ללא ביטוח.

11. הקנסות הנ"ל ישולמו ב 25 תשלומים חודשיים שווים. התשלום הראשון ביום 1.6.20.

בהתאם לסעיף 71 (א) לחוק העונשין אני קובע כי אם לא ישולם קנס כאמור יוטל על כל אחד מהנאשמים - שלא שילם את הקנס או חלקו, מאסר בין חודשיים ימים.

12. בהתאם לסעיף 72 לחוק העונשין, אני מחייב את הנאשמים לחתום על התחייבות עצמית שלא לעבור עבירה מסוג העבירות נשוא כתב האישום למשך 3 שנים מיום החתימה, שאם לא כן יחוייבו בקנס בסך 40,000 ₪. הנאשמים יפנו למזכירות בית הדין לא יאוחר 1.6.20 כדי לחתום על התחייבות כאמור ועל מנת לקבל שוברים לתשלום.

בהתאם לבקשת הצדדים ישלח אליהם גזר הדין בדואר חלף הקראת גזר הדין באולם.

13. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 יום.

ניתן היום, ו' אייר תש"פ, 30 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.